Суд дозволив Єрмаку їздити по областях після "одномоментного
ЕКСКЛЮЗИВ З фінальної редакції Програми уряду на 2026-2027 зникли мінімальна пенсія 6000
Прем'єр Албанії заявив про підтримку України попри заяву Зеленського щодо Косова

«Думаю, може дійти до погромів». Як почуваються українці в Польщі, де зростають антиукраїнські настрої

Новини про те, що хтось у Польщі знов напав на українців, відреагувавши на мову чи акцент, надходять практично щотижня. 25 серпня в Радомі восьмеро поляків напали на трьох українців — один із нападників, п'яний, намагався прочитати постраждалим «лекцію про Волинь». 17 серпня у Бидгощі на підлітків 12 і 14 років напали дорослі, почувши, що ті говорять між собою українською. 5 серпня у Кракові чоловік ображав українську пару, а потім сам здався поліції. Великого резонансу набув напад на українську пару у Вроцлаві — жорстоке побиття зафіксували камери. Окремий клас новин — напади на людей, яких помилково вважають українцями, як, наприклад, шостого серпня у Ґданську і 14 серпня в Познані. Перепадає й полякам, які заступаються за українців.

І хоча правоохоронці в більшості випадків, які потрапляють у новини, таки знаходять і карають нападників, така кількість повідомлень про насильство з боку поляків, спрямоване проти українців, не може не лякати. Складається враження, що Польща стала, як висловився один із співрозмовників LB.ua, чорною діроою, хоч багато років була багатьом українцям новим домом, прихистком або широкими воротами у світ. Чи справді ситуація загострилась за останні місяці, й чи не є ця картина спотвореною медіа й соцмережами? Звідки взялася ця хвиля ненависті? І якщо стосунки такі напружені, то що буде далі, й чи безпечно сотням тисяч українців залишатись у Польщі?

0:00 / 21:26

Тетяна Негода, журналістка

Додати LB.ua як бажане джерело в Google

ФОТО: CHYTOMO.COM

Українська — табу, найбільше страждають діти

«Раніше агресія з боку поляків відчувалася хіба що на рівні соцмереж, а зараз на вулицях окремі поляки, чуючи українську, лізуть битися, плюються й обзиваються, — каже Юрій Левченко, українець, який понад десять років мешкає з родиною в Польщі. — Мої знайомі у Варшаві з цим уже стикалися». Нещодавно приятелька Юрія говорила по телефону в автобусі і їй зауважили, що в Польщі вона мусить говорити польською. Випадки агресії, які потрапляють у новини й соцмережі, — лише верхівка айсберга, каже чоловік: як правило, це те, що хтось встиг записати на відео. Більшість інцидентів ніхто не записує, а постраждалі не звертаються до поліції.

Українці вже побоюються виявляти себе. «Я й сам у публічному місці стараюся з дітьми гучно українською не говорити, бо це може викликати агресію, — розповідає Юрій. — Звісно, це впливає на психіку дітей».

РЕКЛАМА

Ще більше на ній відбиваються прояви ксенофобії в польських школах. Діти теж мають доступ до соцмереж, споживають контент, який розпалює ненависть, і чують, що говорять про українців дорослі. «"Гей, ти, українцю!" — звертаються. Не Петре чи Сергію, а саме "українцю", — наводить Юрій приклад, як підтримують антиукраїнський тренд польські школярі. — І українські діти часто замикаються в собі, нікому не кажуть про цькування. Я своїх прошу розповідати: скаржитимуся директору».

РЕКЛАМА

ПУБЛІКАЦІЇ

ВІТАЛІЙ ТКАЧУК
35 років – 35 спортивних перемог незалежної України
Не лише Шевченко та Клички.

НАТАЛІЯ ЛЕБІДЬ
«Щоб українське кіно мало популярність, у першу чергу потрібні комедії»: Сергій Тримбач про фільм «За двома зайцями»
Кінознавець розповідає, чому радянська влада боялася комедій, що таке «датські» фільми і як «Зайці» стали російськомовними.

Всі публікації

БЛОГИ

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНОСТІ
Що на Запоріжжі: регіон, де фронт дедалі сильніше визначає повсякдене життя
Запорізька область зберігає керованість і здатність до адаптації, але ціна цієї стійкості постійно зростає.

ПЕТРО АНДРІЩЕНКО
Урожай без виходу. Як провал зернового експорту Росії обвалює ринок на окупованих територіях
Рекордний урожай на окупованих територіях – це пастка, яку сама ж Росія і побудувала, обваливши власний експорт.

Усі дописи блогів

РЕКЛАМА

Адміністрація шкіл цього не толерує, й позиція міністерства освіти щодо проявів ксенофобії теж категорично негативна. Але на рівні класних керівників такі випадки часто замовчуються: вони можуть не звертати увагу на проблему, мовляв, само розсмокчеться. Можуть сподіватися, що нападки не стануть системою, або й толерувати агресію, адже вчителі — теж люди, й можуть мати різні політичні погляди. «Їхня реакція буває заслабкою, щоб припинилась агресія, — розповідає Юрій. — Навіть із дитсадка діти приходять додому й питають батьків, чи правда, що поляки не люблять українців».

ФОТО: EPA/UPG

Учні загальноосвітнього ліцею готуються до випускного іспиту (матури) у Щецині, 5 травня 2026 року.

Проявів «нелюбові» вистачає. Деякі бізнеси вже пробували вивішувати оголошення на кшталт «ми не обслуговуємо/не наймаємо українців», розповідає Юрій. Відповідні органи на це швидко реагували, й оголошення працювало швидше як антиреклама. Поки що бойкот українців не є системою. Але вже не рідкість, коли українцям у польських фірмах неофіційно забороняють спілкуватися українською, особливо персоналу — з клієнтами-українцями. «Мені особисто відповідали, що не можуть перейти на українську, бо заборонено, — каже Юрій. — Нещодавно про це писав і польський письменник Войцех Тохман, друзів-українців якого в ресторані відмовилися обслуговувати їхньою рідною мовою».

Ймовірно, так власники бізнесів перестраховуються від неадекватів, які можуть агресувати на українську, якщо опиняться поряд. Кому потрібні скандали в ресторанах чи магазинах? Але дискримінація за мовою у сфері обслуговування виглядає дико, особливо враховуючи, що багато великих польських міст — туристичні.

«Так не повинно бути. Польща — це країна ЄС, тут не можуть буйним цвітом цвісти ксенофобія і расизм», — обурюється Юрій.

У 250 разів більше антиукраїнського контенту

В кінці липня міська рада Сопота ухвалила резолюцію проти антиукраїнських настроїв. А в органах прокуратури Польщі сформували спеціальні групи прокурорів, які розслідують злочини, скоєні на ґрунті національної ненависті. Відповідне навчання вже пройшли понад сто прокурорів, повідомляв міністр юстиції Польщі Вальдемар Журек. На початку серпня у десятках міст пройшли акції «Не будь байдужим», учасники яких виступали проти сплеску насильства щодо українців.

ФОТО: СОЦМЕРЕЖІ

Акція підтримки українців «Не будь байдужим» у Варшаві, Польща, 9 серпня 2026 року

РЕКЛАМА

Але це запізніла і заслабка реакція на загострення ситуації. Результати опитування, яке провів польський незалежний центр дослідження громадської думки CBOS, демонструє такі зміни у ставленні до українців у Польщі:

Рік	**Симпатія**	**Байдужість**	**Неприязнь**
2024	40%	26%	30%
2025	30%	27%	38%
2026	29%	25%	43%

У 2025 році аналітики CBOS наголошували, що за рік ставлення до українців змінилося сильніше, ніж до будь-якої іншої національності, що фігурувала в дослідженні. За рік після цього неприязнь зросла ще на п'ять відсоткових пунктів.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ
Едвін Бендик, голова правління Фундації ім. Стефана Баторія: «Українці стали заручниками політичних процесів у Польщі»

Нагнітання цього почуття помітне в соцмережах. Аналітичний центр Res Futura Data House, дані якого часто цитують в польських медіа, показують різке зростання антиукраїнського дискурсу в польському сегменті соцмереж у травні 2026 року. Протягом місяця в польських соцмережах зафіксували понад 520 тисяч публікацій/згадок, пов'язаних з Україною. Вони отримали приблизно 7,76 мільйонів реакцій та коментарів. Керівник Res Futura Міхал Федорович казав, що маса негативних коментарів зростала дуже швидко, тиждень до тижня; такого зростання не спостерігали з лютого 2022 року. А з початком історії з підрозділом імені героїв УПА за один тиждень було створено близько 247 тисяч публікацій — більше, ніж за три попередні тижні разом.

SKORPION
BANDEROWCY
i ICH ZWOLENNICY
-PRECZ z POLSKI!

ФОТО: NOVYNARNIA.COM

антиукраїнські радикали у Польщі

РЕКЛАМА

Newsweek Polska 16 серпня 2026 наводить нові дані Res Futura: майже 50% польських інтернет-коментарів про українців містять ненависть. Хоча Федорович наголошує, що це не соціологічне опитування, а своєрідний «термометр» настроїв у мережі.

До продукування антиукраїнського контенту доклала рук Росія, стверджує Андрій Коваленко, керівник Центру протидії дезінформації Ради національної безпеки і оборони України. Суспільного розколу в Польщі росіяни добивалися з 2010 року. «І вони домоглися свого, — каже він. — А тема українців у Польщі почала активно розкручуватися з 2022 року, коли пішов потік біженців». У ЦПД фіксують збільшення кількості контенту про українців і Україну мінімум у 250 разів. Зокрема, для цього створюються акаунти-одноденки в тіктоку. «У ці новостворені акаунти заливається відео, шляхом швидких заходів зі штучно створених аккаунтів ці ролики вводяться в рекомендації тіктока і розганяються у польському сегменті», — пояснює Коваленко. Щоб створювати ботоферми і поширювати цей контент, застосовують і Threads.

Здебільшого цей контент — брехливий. Про те, що українців у польських лікарнях приймають поза чергою або через них зросла криміногенна обстановка. А останнім часом ширяться сумнівного походження висновки, що українці масово покидають Польщу на тлі зростання антиукраїнських настроїв. У червні кількість українців під тимчасовим захистом у Польщі скоротилася приблизно на шість тисяч — це найбільший відтік серед країн ЄС. Про це йдеться у даних Eurostat. А за перше півріччя 2026 року Польща втратила близько 8 тисяч українців.

ФОТО: АННА СТЕШЕНКО

керівник Центру протидії дезінформації РНБО Андрій Коваленко

Проте йдеться не про всіх фізично присутніх у Польщі, а лише про людей, які мають статус тимчасового захисту. А його можна втрачати з різних причин. Наприклад, виїхати на 30 днів і втратити, а потім повернутися до Польщі й набути знову. Центральний статистичний офіс Польщі GUS – офіційне джерело даних про українців під тимчасовим захистом – повідомляє, наприклад, що протягом 2025 року в Польщі працевлаштувалися ще майже 58 тисяч українців. Станом на грудень офіційно працювали вже майже 772 тисяч наших співгромадян (дані з реєстру PESEL). Порівняймо цю цифру з вісьмома тисячами, які втратили статус.

Доклались не тільки росіяни, а й польські політики

На погіршення відносин між українцями в Польщі й поляками впливає кілька факторів. Перш за все те, що Польща втомилась від війни в сусідній країні, а поляки – від великої кількості українців у Польщі, говорить Андрій Дещиця. Він був послом України у Польщі у 2014–2022 роках. Праві сили маніпулюють темою допомоги українцям і грають на втомі суспільства, закликаючи зосередитись на польських інтересах. Мовляв, Польща – понад усе.

Ситуація змінилась десь із 2023 року, каже Юрій Левченко. «Коли у 2022-му був сплеск підтримки України, ті, хто ставились до неї негативно (а таких було завжди немало, десь третина, як показували опитування), сиділи тихо, – каже він. – А потім партія “Конфедерація” стала обережно просувати думку, що українці невдячні і треба виставити їм рахунок за допомогу». Почалась справжня інформаційна атака: мовляв, українці сидять на соцдопомозі і одночасно забирають у поляків робочі місця, вчиняють злочини…. Ці ідеї знаходили відгук у польського суспільства, особливо в людей із консервативними поглядами, мешканців малих міст і сіл, каже Юрій. На президентських виборах минулого року українська тема була розкручена в негативному контексті. Оскільки третина поляків і так була не була прихильною до українців, гасла політиків і російська дезінформація впали на сприятливий ґрунт. Тепер кількість негативно налаштованих зростає.

ФОТО: BEATA ZAWRZEL/REPORTER

Марш незалежності у Варшаві, листопад 2023 року

Ще перед парламентськими виборами у Польщі у жовтні 2023 року ці настрої вдало качали, каже Пьотр Андрусечко, кореспондент видання Gazeta Wyborcza у Києві. Спочатку – через ембарго на українське зерно і тези про «невдячну Україну». «Слова про невдячність пролунали з уст людини з оточення колишнього президента Анджея Дуди, яка і нині в оточенні [чинного президента] Кароля Навроцького», – каже журналіст. Усю кампанію в Польщі повсюдно повторювали тезу про невдячність. «Чомусь її дуже підтримують, полякам подобається», – каже Юрій Левченко. На додачу довго пережовували звинувачення на адресу української влади в тому, що вона не дає шукати й ексгумувати жертв Волинської трагедії (нещодавно LB.ua розповідав про місію в селі Острівки на Волині – з репортажу видно, як польські чиновники не припиняють дорікати українській владі попри те, що пошукова місія триває).

Пьотр Андрусечко нагадує, що додала негативу й історія з ракетою, яка впала на території Польщі 15 листопада 2022 року: Польща заявила, що це ракета української системи протиповітряної оборони. Від вибуху загинули двоє польських громадян. Україна так і не визнала, що ракету запустили наші війська.

РЕКЛАМА

Влада змінилась, але ситуація не покращилась. Польські фермери почали блокувати кордон. Коли трапилась історія з присвоєнням підрозділу Сил спеціальних операцій імені героїв УПА, «настрої в Польщі вже були досить підкручені, і пішла чергова, ще крутіша хвиля критики», – каже Андрусечко.

«Тема української невдячності, браку емпатії, браку чутливості українців до почуттів поляків весь час роздмухується. І коли замислюєшся над причинами такого роздмухування, розумієш, що вони лежать на поверхні: це все ті ж вибори 2027 року», – казав в інтерв'ю LB.ua дослідник польсько-українських відносин Богдан Гудь.

ФОТО: [illegible] БОГДАНОМ ГУДЕМ

Професор Богдан Гудь

Юрій Левченко розповідає, що в соцмережах і на телебаченні домінують політики з антиукраїнською позицією, які закликають припинити не тільки соціальну підтримку українських біженців, а й військову допомогу нашій державі. «Ще два-три роки тому ці діячі були на маргінесі, а нині на піку популярності, їх запрошують на різні телепрограми і подкасти, – каже українець. – Зірка польського ютуба – Лешек Міллер (прем'єр-міністр Польщі у 2001–2004 роках, – Ред), відео з ним мають сотні тисяч переглядів». У липні в програмі Polsat News Міллер сказав: «Допоки в Україні правлять бандерівці, нічого не зміниться».

«Коли політики перестають бути відповідальними і експерти висловлюють необдумані тези, це впливає на загальну атмосферу, настрої, – каже Пьотр Андрусечко. – У якийсь момент це вийшло з площини політиків та експертів у площину міжлюдських відносин і вилилось в агресію на вулицях». Заяви політиків підкріплені фейками про «привілеї» для українців у Польщі, які постійно циркулюють у соцмережах. Спростування антиукраїнських наративів, натомість, звучить не досить виразно. «Асоціація бізнесу мала б, наприклад, прямо заявити: не буде українців у Польщі – забудьте про зростання ВВП. Але я такого не чув», – каже журналіст.

ФОТО: РОМАН КАБАЧІЙ

Пьотр Андрусечко

Тривогу викликають не так окремі напади, як загальна атмосфера, у якій дорослі можуть нападати на дітей. «Хоч з Анголи, хоч з України. Просто в Польщі немає такої кількості мігрантів іншої національності, — пояснює Андрусечко. — Це показник погіршення атмосфери. І мені тут бракує відповідальності з боку політиків».

Що далі: потрібен новий Іван Павло ІІ, або може дійти до погромів

Сказати, що українці в Польщі бояться носа з хати висунути через небезпеку, поки що було б перебільшенням. «У моєму оточенні нема розмов про те, щоб виїжджати через антиукраїнські настрої. Їдуть хіба ті, хто не укорінився, — каже Юрій Левченко. А старожили сподіваються, що ситуація покращиться. Україна все ж країна ЄС, тут мають діяти певні стандарти. Не може повторитись те, що було у тридцяті роки».

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ

Польський письменник Войцех Тохман: «Зараз у нас один спільний ворог»

Польська влада і правоохоронці швидко й різко реагують на задокументовані випадки агресії, й це свідчить про їхню позицію. «Не все так чорно, як виглядає з Києва, — говорить Пьотр Андрусечко. — У країнах ЄС, де багато мігрантів, із ними бувають і гірші випадки. Питання в тому, як система на це реагує. Польща реагує як частина європейського порядку».

ФОТО: FACEBOOK.COM/Y.V.LEVCHENKO/

Юрій Левченко

РЕКЛАМА

Проте Юрій Левченко каже, що проявів агресії стає забагато. І складається враження, що поляки, які ставились до українців нейтрально, дедалі частіше переходять до антиукраїнського табору. «З іншого боку, багато друзів-поляків підтримують нас. Вітали з Днем незалежності», — говорить Юрій. А Пьотр Андрусечко нагадує, що у Польщі багато ініціатив підтримки України і волонтерів, які допомагають українцям, а чимало польських воїнів служать у наших Силах оборони. «Про це слід казати, щоб не занурюватись у думку, що Польща стає "чорною дірою" для українців», — каже він. Адже чимало українців, живучи поруч із поляками, не відчувають із їхнього боку жодного негативу.

Проте праві сили посилюються в Польщі, визнає журналіст. «Боюсь, наступного року під час виборчої кампанії, яка вже стартувала, тема українців розвиватиметься в нинішньому контексті. І ми це відчуємо. Питання, яким буде парламент після виборів. Є небезпека, що відбудеться посилення ксенофобної атмосфери в Польщі», — коментує він. Українці стали заручниками внутрішньополітичної боротьби. Найлегше спрямувати ненависть саме на них, бо вони поряд. «Є політичні сили, які прагнуть загострення і грають на цьому. А історичні питання аж так актуалізовані, що я вже не знаю, що з тим робити», — каже Андрусечко. Український історик і політик Володимир В'ятрович, коментуючи історичні маніпуляції в сусідній країні, сказав в інтерв'ю LB.ua, що Польща «провалюється в яму минулого».

ФОТО: ПАВЛО ПОДОБЄД

Антиукраїнська акція під час української ходи пам'яті Січових стрільців у Перемишлі.

Юрій Левченко припускає, що ситуація погіршуватиметься аж до кінця виборів. «І хтозна, хто переможе. Нічого хорошого не бачу. Думаю, в якийсь момент може дійти до антиукраїнських погромів», — каже він.

Андрій Дещиця говорить, що в Польщі посилюється підтримка крайніх правих партій — «Конфедерації Свобода і Незалежність» (Konfederacja Wolność i Niepodległość) і «Конфедерації Польської Корони» (Konfederacja Korony Polskiej). Останню центр CBOS характеризує як партію, пов'язану з антиукраїнськими та антиєвропейськими поглядами. «Разом вони набирають 20–30% голосів, — каже дипломат. — Вони відкрито виступають проти підтримки України й українців у Польщі. І досить нейтрально говорять про Росію — це додатковий привід вважати, що вона їх і фінансує».

Такого рівня неприязні до українців, який зараз відчувається в польському суспільстві, Дещиця не пригадує за всю свою тридцятирічну дипломатичну кар'єру. «Це тривожні сигнали. Відносини бували непрості: з 2015 до 2022 року прем'єр-міністр Польщі жодного разу не відвідав Україну. Але це на рівні політиків. А в суспільстві не було такої помітної ворожості, як зараз», — каже він.

ФОТО: ВІКІ

Андрій Дещиця

Що робити? Полегшити ситуацію можна, якщо ефективно протидіяти одному з першоджерел антиукраїнських настроїв: російській пропаганді. У Польщі є організації, які борються проти зовнішніх інформаційних впливів, однак їхня робота не відповідає викликам сучасності, вважає Андрій Коваленко. «Ми працюємо з польським аналогом нашої РНБО, але там ці процеси вважають радше внутрішньополітичними, а не зовнішньою загрозою. Це створює обмеження на втручання держави, — каже керівник Центру протидії дезінформації. — Тому вони беззахисно виглядають у цій ситуації».

Рішучість, із якою польський уряд розслідує кожен напад на українців, не зупиняє антиукраїнську риторику політиків і напругу в суспільстві, каже Дещиця. Потрібні справді авторитетні лідери, які б не побоялись говорити, що такі дії шкодять самій Польщі, її образу цивілізованої демократичної держави. «Це має бути людина рівня Івана Павла II, Єжи Ґедройця або Яцека Куроня, — каже колишній посол України в Польщі. — Не виключено, що політичні опоненти потоплять таку людину. Але треба робити це задля добра Польщі, наших відносин і іміджу поляків у Європі».

ФОТО: RADIOSVOBODA.ORG

Вчора, 14:08
Навроцький написав Зеленському листа і згадав "напружені питання": президент України відповів (оновлено)

25 серпня, 16:52
У Львові почали ексгумацію останків польських військових

25 серпня, 12:55
У Польщі вісім чоловіків напали на трьох українців: один із поляків згадував Волинську трагедію

Тетяна Негода, журналістка

ПОЛЬЩА БІЖЕНЦІ УКРАЇНЦІ ЗА КОРДОНОМ НАПАДИ НА УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ

РЕКЛАМА

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ

Сьогодні, 08:55
Росіяни всю ніч били по Київській області: ушкоджено склади й будинки в 4 районах

Сьогодні, 08:38
Росія вбила вчора 66-річну мешканку Сумщини

Сьогодні, 08:30
РФ атакувала у двох районах Полтавщини промисловість та енергетику

Сьогодні, 08:21
У Херсонській області Росія поранила 18 людей

Сьогодні, 08:20
У Києві внаслідок нічної атаки пошкоджено гімназію і комунальний медичний заклад

Сьогодні, 08:14
У Запорізькій області ворог поранив сімох людей

Сьогодні, 08:05
ФОТО У Одесі через атаки РФ ушкоджена інфраструктура, навчальний заклад і будинок (доповнено)

Сьогодні, 08:04
Троє людей поранені внаслідок атак у Кривому Розі

Сьогодні, 07:59
Вчора армія РФ втратила 1400 солдатів

Сьогодні, 07:00
ВІКТОР КЕВЛЮК
Правила полювання на ракети і ракетників

У разі повного чи часткового відтворення матеріалів пряме гіперпосилання на LB.ua обов'язкове! Передрук, копіювання, відтворення або інше використання матеріалів, що містять посилання на агентство "Українські Новини" й "Українська Фото Група", заборонено.

Матеріали, які розміщуються на сайті з позначкою "Реклама" / "Новини компаній" / "Пресреліз" / "Promoted", є рекламними та публікуються на правах реклами. Редакція може не поділяти погляди, які в них представлені. Матеріали з плашкою СПЕЦПРОЄКТ є рекламними, проте редакція бере участь у підготовці цього контенту і поділяє думки, висловлені у цих матеріалах.

Редакція не несе відповідальності за факти та оціночні судження, оприлюднені у рекламних матеріалах. Згідно з українським законодавством, відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Суб'єкт у сфері онлайн-медіа; ідентифікатор медіа - R40-05097

РЕКЛАМА

Про використання cookies

Продовжуючи переглядати LB.ua ви підтверджуєте, що ознайомилися з Правилами користування сайтом та погоджуєтеся на використання файлів cookies

Про файли cookies ПОГОДЖУЮСЬ